

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ВИННИЙ ТА ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ: ПОЄДНАННЯ ОСВІТИ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА БІЗНЕСУ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
КРУГЛОГО СТОЛУ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
“ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ І КОМБІКОРМІВ”

Одеса 2018

УДК 332.158:379.851 (663/664)
ББК 65.43
В 48

Рекомендовано до видавництва Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій

*Матеріали, занесені до збірника, друкуються за
авторськими оригіналами.*

Голова оркомітету Міжнародної науково-практичної конференції
«Технології харчових продуктів і комбікормів»
Заслужений діяч науки і техніки України, д-р техн. наук, професор
Єгоров Богдан Вікторович

Укладач: к.г.н., доцент кафедри туристичного бізнесу та рекреації
ОНАХТ Орлова Марія Леонідівна

Дизайн обкладинки: к.т.н., доцент кафедри туристичного бізнесу та
рекреації ОНАХТ Калмикова Ірина Семенівна

Винний та гастрономічний туризм: поєднання освіти,
технологій та бізнесу : збірник матеріалів круглого столу в рамках
міжнародної науково-практичної конференції «Технології харчових
продуктів і комбікормів» (м. Одеса, 27 вересня 2018 р.) / Одеська
національна академія харчових технологій. – Одеса : Друкарня
«Хамелеон К», 2018. – 101 с.

ЗМІСТ

НАПРЯМ РОБОТИ ОСВІТА І КАДРИ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

<i>Крупіца І. В., Апексімова Т. С.</i>	5
Суспільне значення фахівців екскурсійної справи	
<i>Крупіца І. В., Воскресенська О. В., Лазука К. Д.</i>	8
Особливості системи підготовки кадрів туристичного бізнесу	
<i>Меліх О. О., Ващеця Я. М.</i>	14
Організація та планування подорожі в Європу: компетенції фахівців	
<i>Меліх Т. Г., Гірченко В. О.</i>	17
Наповнення та впровадження мобільного додатку з дисципліни «Система туристичних атракцій»	
<i>Мотузенко О. О., Дмитрук О. Ю.</i>	20
Міжнародне співробітництво у підготовці кадрів для еногастрономічного туризму: на прикладі магістерської програми з подвійним дипломуванням «Географія еногастрономічної рекреації та туризму»	

НАПРЯМ РОБОТИ ДИНАМІЗМ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ

<i>Демирова М. Д.</i>	26
Підходи до оцінки ефективності господарської діяльності підприємства ресторанного господарства	
<i>Добрянська Н. А., Гьокхан Сьонмез</i>	29
Особливості турецької кухні при організації оздоровчих турів	
<i>Крупіца І. В., Браїлян Б. О.</i>	34
Історична спадщина як фактор розвитку туризму	
<i>Кубриш Н. Р., Доробець М. А.</i>	36
Туристичний бум через «ефект Більбао» в архітектурі музею міста Одеси	
<i>Меліх О. О., Кухаренко Т. В.</i>	39
Інфраструктурні проблеми розвитку туризму м. Одеси	
<i>Нестерчук І. К.</i>	42
Гастрономічний туризм в географічно-регіональних полімасштабних процесах	
<i>Новічков В. К., Наджафова К. Р.</i>	45
Розвиток екологічного (сільського, зеленого) туризму в Одеській області	
<i>Олешко Л. І., Головчанський В. О.</i>	48
Культура і туризм в поєднанні спорту та архітектури	
<i>Орлова М. Л., Ярьоменко С. Г., Слаблюк М. В.</i>	51
Ринок туристичних послуг Одеської області	

<i>Слаблюк М. В., Орлова М. Л.</i>	55
Гастрономічні традиції та уподобання туристів з Нордичних країн	
<i>Ярьоменко С. Г., Дейнега З. В.</i>	59
Підходи до оцінки ефективності системи управління підприємства ресторанного господарства	

НАПРЯМ РОБОТИ ЕНОГАСТРОНОМІЧНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

<i>Гілко О. К.</i>	62
Конкурентоспроможність винного туризму в Україні: проблеми та перспективи розвитку	
<i>Добрянська Н. А., Конопля Д.</i>	65
Особливості гастрономії в круїзній подорожі	
<i>Крупіца І. В., Златова Ю. В.</i>	67
Популяризація фестивально-виставкової діяльності болгарського народу в Одеській області	
<i>Крупіца І. В., Мельничук Ю. О.</i>	70
Просування гастротурів в хлібопекарській галузі	
<i>Любчук О. К., Ярченко Ю. В.</i>	74
Маріуполь фестивальний: багатогранна сучасність	
<i>Меліх О. О., Саркісян Г. О., Калмикова І. С.</i>	76
Привабливість туристичного та дегустаційного бізнесу Одеської області	
<i>Мотузенко О. О., Бульба В. В., Кіреєва А. О.</i>	79
Аналіз ринку еногастрономічного туризму України	
<i>Мотузенко О. О., Петліна Д. В.</i>	83
Досвід організації винних доріг Італії	
<i>Петліна Д. В., Мотузенко О. О., Ганчукова О. В.</i>	88
Фестивальна діяльність у рамках винного туризму: європейський та український досвід	
<i>Тришин Ф. А., Гусейнов С. Т.</i>	94
Конкуренція винних турів	
<i>Шикіна О. В., Пилипенко А. О.</i>	97
Розвиток гастрономічного туризму в Одесі	

ІНФРАСТРУКТУРНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ М. ОДЕСИ

Меліх О. О., д-р екон. наук

Кухаренко Т. В., магістр

Одеська національна академія харчових технологій

Туристична інфраструктура – поняття, яке слід розглядати у комплексі з виробничими та невиробничими галузями економіки, що являють собою сукупність підприємств, установ і закладів, діяльність яких спрямована на задоволення потреб людей, котрі беруть участь в оздоровленні або відпочинку, а також шляхів сполучення і транспорту та об'єктів розміщення туристів, що забезпечують умови стабільного функціонування [1].

Розвинена інфраструктура – запорука розвинутої економіки. Лише за 2017 рік сума туристичного збору до місцевих бюджетів Одеського регіону збільшилася на 25%, що також пов'язано з анексією Криму [2], і є підставою для активного розвитку інфраструктури саме в Одесі.

«Програма розвитку туризму в м. Одеса на 2016-2020 роки» спрямована на розширення переліку піар-заходів, здатних привернути гостей міста. Але реклама може привернути увагу туриста одноразово, і якщо він зіткнеться з труднощами інфраструктури, то навіть найкращий піар не змусить його повернутися ще раз. Тому, перш за все, потрібно вирішувати інфраструктурні проблеми, що неможливо зробити зусиллями тільки регіональних влад [3].

На нашу думку, однією з головних проблем інфраструктури м. Одеси є транспортне питання. У високий сезон місто страждає від постійних заторів, особливо в центральній частині, та проблем з громадським транспортом, який «відлякує» зовнішнім виглядом і поведінкою кондукторів. Багато доріг перекриваються у зв'язку з плановими роботами, що псує загальний вигляд міста і перешкоджає комфортному пересуванню туристів. Також важливо те, що Міжнародний Одеський аеропорт, маючи новий термінал, використовує його лише на приліт, через недостатню кількість необхідної техніки та кваліфікованих кадрів.

Наступною проблемою є недостатня кількість готелів в доступному ціновому сегменті, на що орієнтований масовий туризм [2]. Через що відвідувачі міста все більше користуються послугами приватного сектору, який не обкладається податками і не завжди є безпечним. Сплату туристичного збору у 2017 році

здійснювали лише 359 суб'єктів господарювання – податкові агенти, які надавали послуги з тимчасового проживання.

Занедбаність історично-культурних об'єктів, прибережної смуги, застарілість курортно-санаторних комплексів та порушення екологічної ситуації міста – все це являє собою перешкоди для розвитку туристичного сегменту. Багато тур. продукту є неконкурентоспроможним та відрізняється низької якістю надання послуг.

Проблема низького розвитку інфраструктури в Одеському регіоні є комплексною. Культурний, матеріальний, природоохоронний та рекреаційний потенціал державна влада не використовує в повній мірі.

Отже, для вирішення даних проблем ми рекомендуємо:

– необхідно достатньо виділяти коштів з місцевих бюджетів на розвиток культурних об'єктів та реставрацію занедбаних: Дюківський парк, Деволановський спуск, Майстерні барона Унгерна-Штернберга та інші. Необхідна модернізація будівель в районах, технічне оснащення для музеїв, галерей.

– важливо погоджувати ремонтно-планові роботи доріг та реконструкцію культурних пам'яток з департаментом туризму. Тому ще центр міста Одеси, особливо в літній період, повинен бути в найкращому вигляді і не доставляти труднощів при пересуванні туристичними атракціями. Також треба вводити у функціонування систему «електронних квитків», яка є найкомфортнішою та більш зручною як для пасажирів, так і для перевізників.

– треба зменшити залежність органів місцевого самоврядування від корупційного впливу приватних підприємців, через притягнення до відповідальності винних.

Важливим елементом розвинутої інфраструктури є наявність громадських туалетів за мінімальною ціною в місцях, які є туристично-привабливими і відрізняються найбільшим напливом туристів, а саме приморське узбережжя, центральна частина міста, парки та сквери.

Необхідно якісно готувати персонал, який буде працювати в туристичній галузі, орієнтуючись на європейський сервіс, а не на європейські ціни. Та надавати необхідне технічне оснащення та модернізувати застарілу техніку.

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що Одеська область має всі можливості для збільшення туристичного притоку, але через нерозвиненість інфраструктури гості міста не можуть

повністю оцінити унікальність та атрактивність території. Саме стан інфраструктури впливає на розвиток всіх сфер життєдіяльності регіону і має активно фінансуватися для покращення економічних показників у майбутньому.

Література

1. Кузік С. П. Географія туризму // Навчальний посібник. – Знання. – 2011, – 119 с.
2. УНІАН. – Стаття «Новини туризму»[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unian.net/tourism/news/10084640-odesskaya-oblast-v-etom-godu-ozhidaet-bolee-6-millionov-turistov.html>
3. Одесская жизнь. – Стаття «Почему проблемы инфраструктуры тормозят развитие туризма в Одесской области» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odessa-life.od.ua/news/43893-Pochemu-problemy-infrastruktury-tormozyat-razvitie-turizma-v-Odesskoy-oblasti>
4. Інфраструктура регіонів України. Пріоритети модернізації. Агальтичне дослідження // ГО «Польський фонд міжнародних та регіональних досліджень», Фонд імені Фрідреха Еберта. – Київ, 2017. – 55с.

ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ В ГЕОГРАФІЧНО-РЕГІОНАЛЬНИХ ПОЛІМАСШТАБНИХ ПРОЦЕСАХ

Нестерчук І. К., канд. геогр. наук

Житомирський національний агроекологічний університет

Сучасна людина тоне в інформаційному потоці і різноманітних знаннях, в тому числі поверхнево-географічних, яких звальюється на неї чимало. І у вищій та шкільній освіті, та в повсякденній свідомості існують прогалини і розриви між географічними знаннями різного територіально-масштабного рівня. При переході з вищого рівня на нижче охоплювана територія, в нашому дослідженні – Правобережне Полісся [4, с. 205], зменшується, масштаб спостереження збільшується, а ступінь активності і залучення і суб'єкта в об'єкт посилюється. Вивченням (участь в місцевих справах – у благоустрої, в екологічних та благодійних акціях і, як ідеал, в місцевому самоврядуванні) та пізнанням території досліджуваного регіону повинен стати гастрономічний туризм. Віртуальні подорожі за допомогою Інтернету і телебачення теж необхідні і їх роль повинна зростати, але вони не замінять особистого досвіду походів і поїздок в природі. Як кулінарний відеофільм не замінить їжі.

Просторовий вимір завжди пов'язували з протяжністю території, географічним простором, «географічним полем» – це поле діяльності географічного змісту [1, с. 98]. Географічні особливості місця багато в чому визначають достоїнства туристсько-рекреаційного об'єкта, тому при проектуванні туристських кластерів виключно важливо враховувати географічну, а саме локальну ситуацію. Заклади туризму та рекреації за своєю технологією географічні, тому що вписані в ландшафт і відображають його своєрідність. Концепт підприємства туристично-рекреаційного профілю повинен мати географічну основу: вивчення туристських ресурсів, потенціалу міст, сіл, територіальних громад, рівнів розвитку видів туризму, маршрутною структури, інвестиційних питань. У подальшому це дозволить провести районування гастрономічного туризму Правобережне Полісся. Методологічними принципами, якого є: принцип об'єктивності, принцип історизму, принцип виділення головного критерію, принцип системності вивчення процесу з урахуванням всіх його вимог.

До загально-географічних принципів, які використовувалися в гастрономічному районуванні належать: ідеографічний, заснований